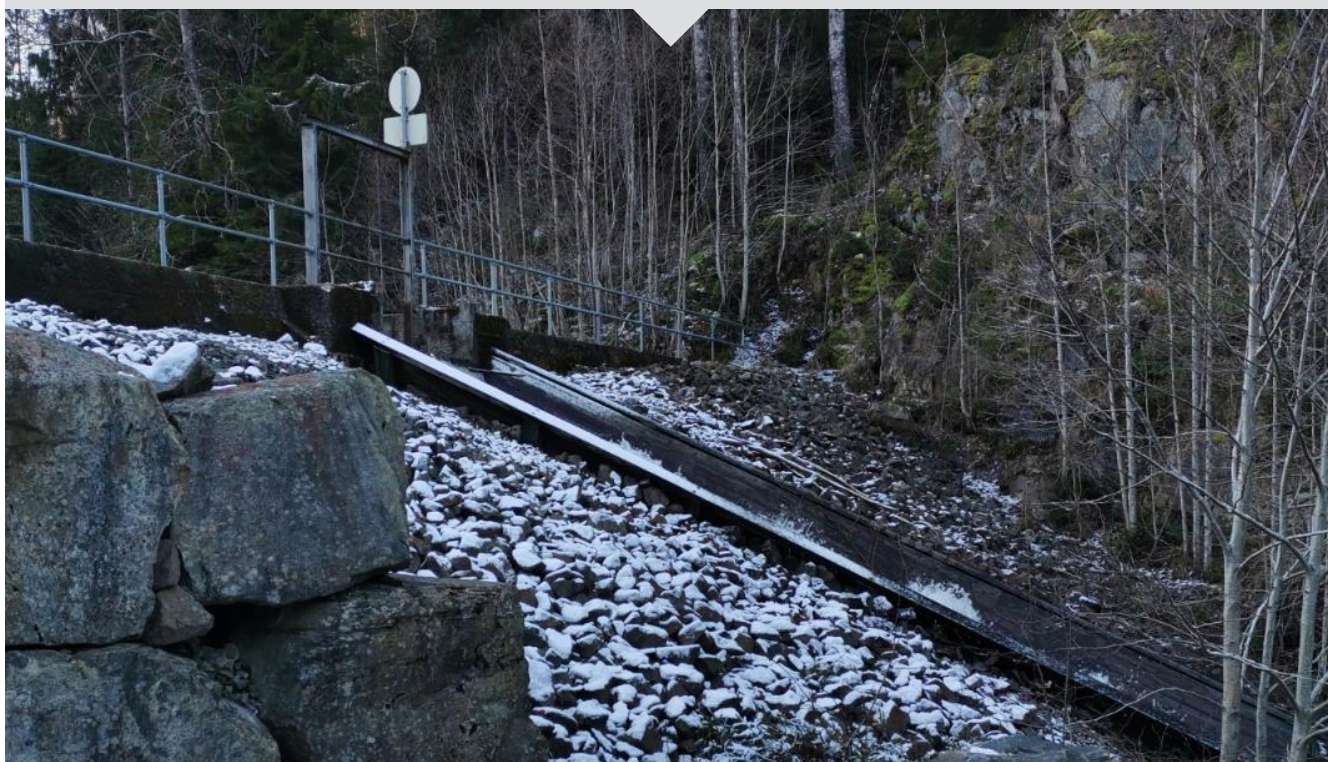

Rælingen kommune

Søknad om midlertidig senkning av Åmodtdammen

for damrehabilitering 2025

Oppdragsnr.: 52406025 Dokumentnr.: B1 Versjon: J03
2024-11-28

Oppdragsgiver: Rælingen kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Joakim Lyngen
Rådgiver: Norconsult, Sandvika
Oppdragsleder: Anders Søreide
Fagansvarlig miljø: Ecofact
Andre nøkkelpersoner: Kjell Olav Rebne (fagansvarlig fagområde I)

J03	2024-11-28	For fagkontroll	Anders Søreide	Ecofact	Anders Søreide
A02	2024-11-25	For fagkontroll	Anders Søreide	Ecofact	Anders Søreide
A01	2024-11-11	For gjennomgang hos dameier	Anders Søreide	Joakim Lyngen	Anders Søreide
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

Åmodtdammene demmer opp et magasin som tidligere var benyttet til vannforsyning, men denne funksjonen er nå opphørt. Magasinet fremstår i dag som et oppdemmet og uregulert magasin som tjener til rekreasjonsformål. Damanleggene er i henhold til NVE å betrakte som et konsesjonsfritt vassdragsanlegg.

Dammene oppfyller ikke dagens sikkerhetskrav i forhold til Damsikkerhetsforskriften og det er nødvendig med tiltak med påstøp av oppstrøms betongplate. I anleggsperioden vil det være nødvendig å senke vannstanden ned med 5-8 m i en periode på 9-10 måneder.

Det er tidligere gitt konsesjon for permanent riving av anlegget og tørrlegging av magasinet. Dette blir ikke aktuelt, den tid at dammene beholdes og rehabiliteres. Dameier søker følgelig om tillatelse til å midlertidig regulere ned Åmodtdammen fra kote 252,18 (HRV) til ca. kote 245.00.

Senkning planlegges startet i mars 2025 og vil være senket til dette nivået frem ut november 2025. Etter at dammene er ferdig rehabilitert, vil alt tilsig gå inn i magasinet. Det regnes med at vannet vil har oppnådd normalvannstand på HRV igjen ila 2026.

Innhold

1	Generelle opplysninger	5
1.1	Søknad og formelle forhold	5
1.2	Anlegget og dets beliggenhet	5
1.3	Bakgrunn	7
1.4	Tiltaket	7
1.4.1	Riggområder og mellomagre for masser	8
1.4.2	Nedtapping	8
2	Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn	9
3	Avbøtende tiltak	10
3.1	Nedtapping som forebygger erosjon og stor avrenning	10
3.2	Begrensning av anleggsområdet	10
3.3	Friluftsliv	10
3.4	Rydding av søppel i magasinet	10
4	Vedlegg	11
5	Referanser	12

1 Generelle opplysninger

1.1 Søknad og formelle forhold

Dameier søker iht. til Vannressursloven § 8 om tillatelse til å senke vannstanden i Åmodtdammen med 5-8 m midlertidig fom mars 2025.

Det er ikke konsesjon for anlegget. Magasinet blir ikke regulert og det er kun HRV som er kjent, basert på nivå til dagens flomløp. Ved midlertidig senkning forholder dameier seg til følgende grenser (lokale høyder):

HRV	252,18 m o.h.

Senkning av magasinet vil påbegynnes i mars 2025. Vannstanden vil senkes til dette nivået frem til ut november 2025, eventuelt frem til at arbeidene er avsluttet. Etter dette vil magasinet fylles opp igjen med det naturlige tilsiget.

1.2 Anlegget og dets beliggenhet

Anlegget eies av Rælingen og Lørenskog kommuner.

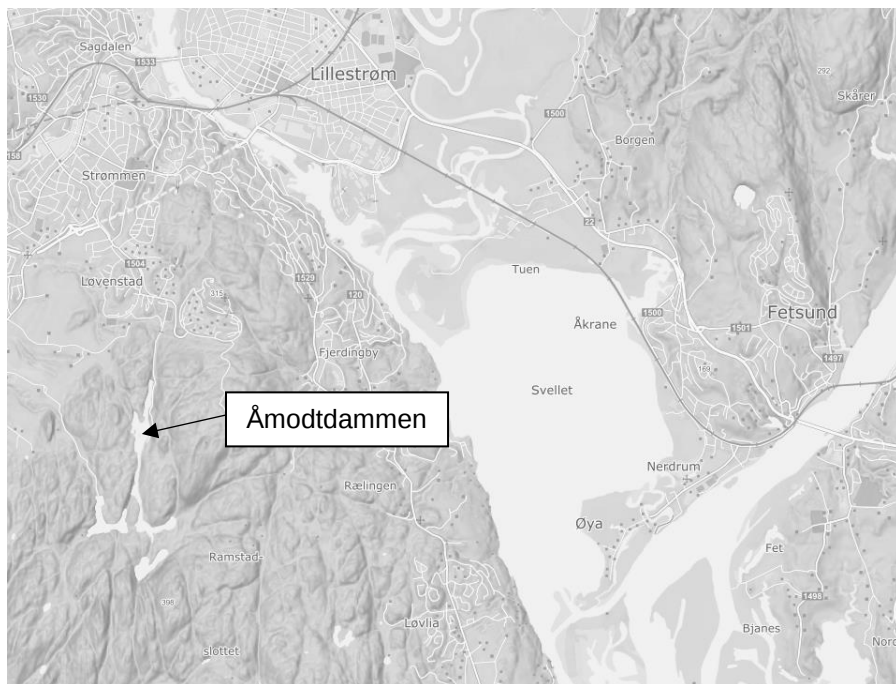
Magasinet er tidligere benyttet til vannforsyning, men denne funksjonen ble nedlagt for flere år siden. Magasinet fremstår i dag som en oppdemt og uregulert innsjø som kun tjener til rekreasjonsformål. Damanlegget er ifølge NVE å betrakte som et konsesjonsfritt anlegg.

Magasinet ligger i Sagelva – Fjellhamarelva som drenerer til Nitelva, med beliggenhet ca. 4 km i luftlinje sørvest for Lillestrøm sentrum, på grensen mellom Rælingen og Lørenskog kommune. Det er kjørbart vei frem til hoveddammen. Sperredammene har ikke vegadkomst og nås i dag kun via magasinet eller etablert sti.

Tabell 1-1 lister anleggets hoveddata. Figur 1 og Figur 2 viser anleggets lokasjon og oversikt over komponenter.

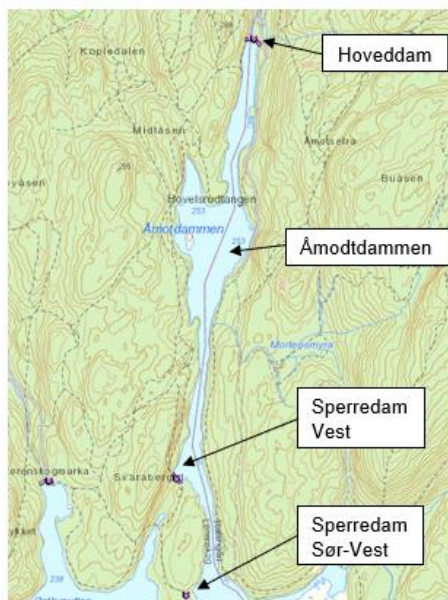
Tabell 1-1: Hoveddata for magasinet

Hoveddata	Åmodtdammen
Etablert år	1908
HRV	+ 252,18 moh.
LRV	-
Areal nedbørsfelt	Ca. 2,716 km ²
Magasinareal ved HRV	Ca. 0,15 km ²
Oppdemt volum	Ca. 0,5 mill m ³
Konsekvensklasse	2 (Hoveddammen) 3 (Sperredam vest) 0 (Sperredam sør-vest)

Figur 1. Lokasjon av vassdragsanlegget (norgeskart.no)

Hoveddammen ligger i midt i kommunegrensen, mens begge sperredammene ligger i Lørenskog kommune.

Figur 2. Oversikt over magasinet med beliggenhet av dammene (NVE Atlas)

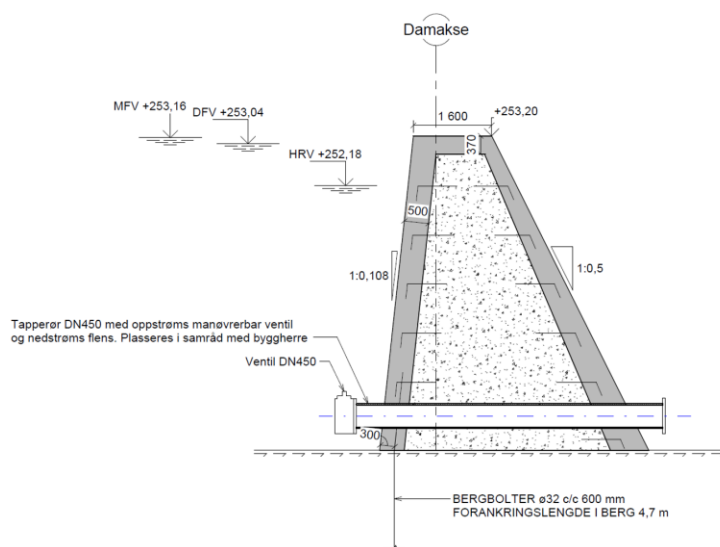
1.3 Bakgrunn

Dammene ved Åmottdammen tilfredsstiller ikke gjeldende krav i Damsikkerhetsforskriften, og dameier planlegger derfor ombygging av dammen.

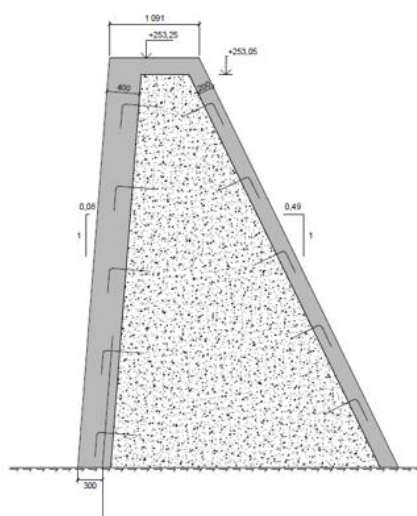
Arbeidene som må utføres for å oppfylle forskriften krever midlertidig senkning av vannstanden.

1.4 Tiltaket

Tiltaket som skal gjennomføres omfatter omstøpning av hoveddam og sperredam vest. Videre vil det etableres et nytt tappearrangement ved hoveddammen.

Figur 3. Planlagt utførelse for ny hoveddam.

Figur 4. Planlagt utførelse for påstøp sperredam.

1.4.1 Riggområder og mellomlagre for masser

Planlagte inngrep og riggområder er vist på vedlagte arealbruksplaner.

1.4.2 Nedtapping

Det er planlagt forsiktig senkning av magasinet, spesielt med tanke på at det ikke skal oppstå skader i nedstrøms vassdrag.

Utmarksforvaltningen undersøkte Åmottdammen for edelkreps i 2020, men det ble ikke gjort funn. Grunnet lave verdier for kalsium er det stor sannsynlighet for at edelkreps ikke finnes i Åmottdammen.

2 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

Virkninger av nedtapping for miljø, naturressurser og samfunn ble grundig vurdert i konsesjonssøknad for riving. Ved en midlertidig nedtapping vil eventuelle virkninger være av mindre betydning og det er følgelig ikke utført nye vurderinger i forbindelse med denne søknaden om midlertidig nedtapping. Det henvises følgelig til konsesjonssøknaden for riving, som er vedlagt i sin helhet i Vedlegg 2. Det henvises videre til undersøkelser og påfølgende rapporter utarbeidet av Ecofact nå i forkant av de planlagte arbeider.

3 Avbøtende tiltak

3.1 Nedtapping som forebygger erosjon og stor avrenning

Senkningen av magasinet vil bli utført med forsiktighet for å unngå erosjon og skader i nedstrøms vassdrag og unngå stor avrenning fra tørrlagt areal i og langs magasinets bredder.

3.2 Begrensning av anleggsområdet

Anleggsområdet skal begrenses mest mulig og avgrenses tydelig for å minimalisere arealet som blir berørt. Det henvises til vedlagte arealbruksplan.

3.3 Friluftsliv

Eksisterende stier og turveier gjennom anleggsområdet vil bli holdt åpent for allmennheten i de periodene hvor anleggsaktiviteten tillater det. I de periodene hvor en av sikkerhetsmessige årsaker vil holde allmennheten utenfor stier og turveier, så vil ferdselsårene legges om midlertidig. Prosjektets påvirkning på stier og turveier vil bli tilstrekkelig informert om. Det blir også satt opp informasjon om nedtappingen og prosjektet som helhet.

3.4 Rydding av søppel i magasinet

Ved nedtapping av magasinet skal søppel som tidligere er dumpet i magasinet ryddes og kjøres på godkjent mottak. Kravet gjelder hele arealet som blir tørrlagt.

4 Vedlegg

1. Arealbruksplaner for hoveddam og sperredam vest
2. Konsesjonssøknad for permanent nedleggelse av vassdragsanlegget
3. Rapporter fra Ecofact

5 Referanser

Miljødirektoratet. (2017). *Friluftsliv - turstier*. Hentet fra <http://www.miljostatus.no/kart/>

Miljødirektoratet. (2017, 10). *Naturbase*. Hentet fra <http://kart.naturbase.no/>

Miljødirektoratet/Riksantikvaren . (2017). *Miljøstatus/Kulturminner* .

NIVA. (2013). *Vannforskriften – Effekter av fysiske inngrep i Oslomarka og forslag til tiltak*. Hentet fra NIVA-rapport;6508: <http://hdl.handle.net/11250/216322>

NVE. (2011). Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften).

NVE. (2017, 10). *Innsjødatabase* . Hentet fra <https://gis3.nve.no/link/?link=innsjodatabase>

NVE, Nevina . (2017). Hentet fra Nevina: <http://nevina.nve.no>

Oslo kommune. (2017, 10). *Kommuneplanens arealdel*. Hentet fra Planinnsyn: <https://www.oslo.kommune.no/plan-bygg-og-eiendom/>

Sandaas & Enerud. (1998). *Elvemusling Margaritifera margaritifera i Alnavassdraget, rapport 63/98, Oslo kommune*.

Bruvoll, S.S. 2024. *Tiltaksplan for biologisk mangfold ved rehabilitering av Åmottdammen, Rælingen og Lørenskog kommune. Ecofact rapport 1011*.

Tysse, T. 2024. *Status for viltet i influensområdet for tiltaksområder ved Åmottdammen, Rælingen og Lørenskog kommuner. Ecofact rapport 1018*.

	Inngrepsgrense
	Tiltak
	Riggområde
	Midlertidig anleggsvei
	Eksist. grusvei
	Eksist. sti
	Eiendomsgrense
	Helikopterlandingsplass
	Viktig naturtype
	Område forsøkes bevart
	Permanent omlegging av sti
	Midlertidig omlegging av sti

ANVISNINGER

- Koordinatsystem: ETRS89 UTM32
- Høydesystem: NN2000
- Ekvidistanse: 1 m

Magasin tappes ned i anleggsperioden. Søppel i nedtappet sone skal ryddes, også utenfor markert inngrepsgrense.

E03	2024-11-12	Justert inngrepsgrense	TuSta	ASO	ASO
E02	2023-02-09	For godkjenning hos myndigheter	TuSta	ASO	ASO
B01	2021-03-26	For godkjenning hos oppdragsgiver	IdaHam	TuSta	ASO

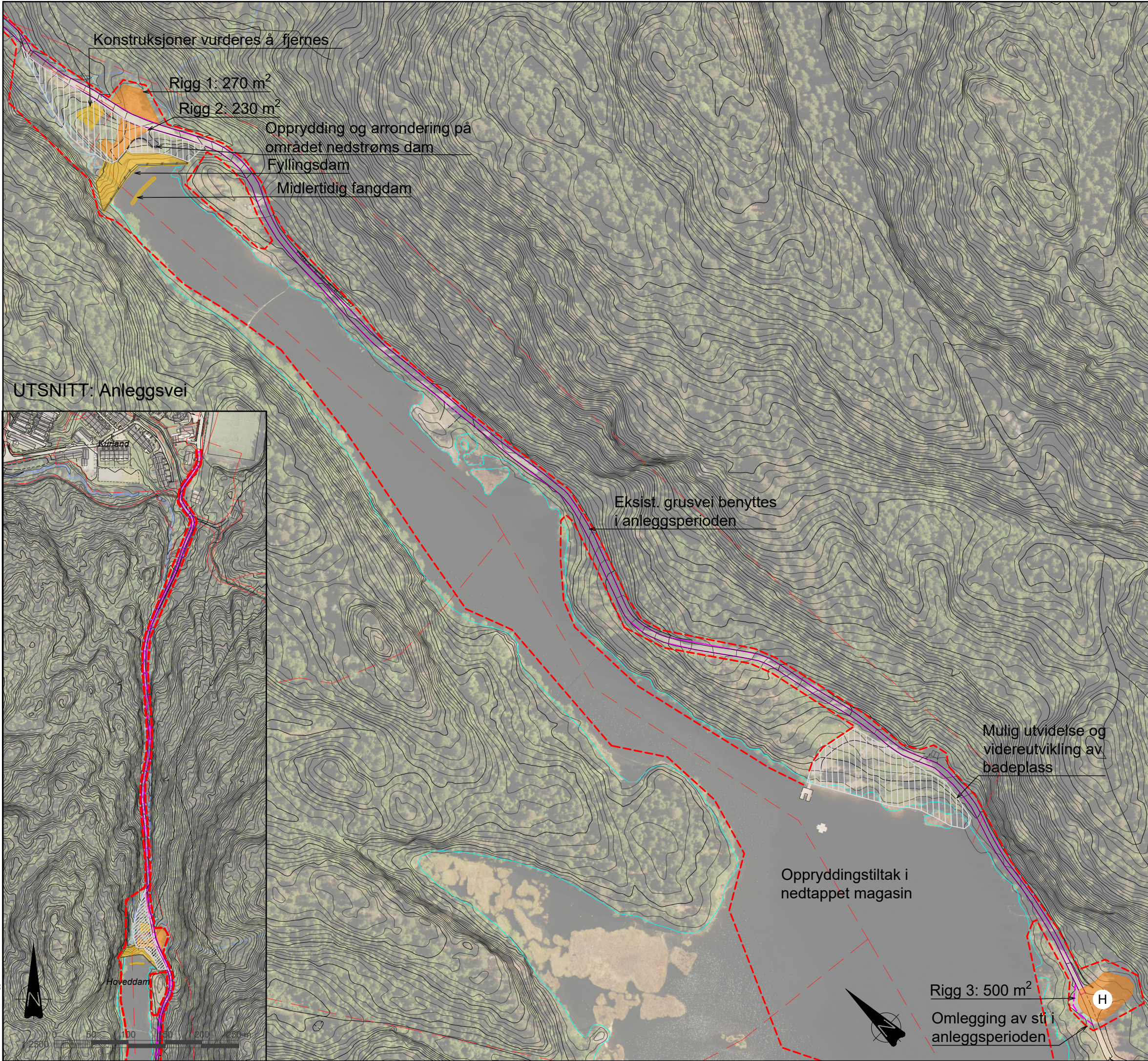
Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som fremgår nedenfor. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

RÆLINGEN KOMMUNE	Målestokk (gjelder A1) 1:500

AREALBRUKSPLAN ÅMOTDAMMEN SPERREDAM

	Oppdragsnummer 5206203	Tegningsnummer L105	Revisjon E03

X:\proppdrag\Sandvika\5206203\BIM\landskap\02 Rælingen\1\Rælingen - Arealbruk UTM32.dwg - TuSta - Plottet: 2024-11-12, 16:56:4 - LAYOUT = Amod hoved - XREF = Orto Amoddammen, Østbryrpten, Rælingen - HØYDE, Rælingen Orto, Rælingen - VEI, Rælingen - TRAKTORVEI, Rælingen - EIENDOM, Rælingen - BYGG, Rælingen - Arealbruk, lerniane Arlegg, Ei-nett, VA

TEGNFORKLARING

- Inngrepsgrense
- Tiltak
- Riggområde
- Midlertidig anleggsvei
- Eksist. grusvei
- Eksist. sti
- Eiendomsgrense
- Helikopterlandingsplass
- Arrondering og utfylling. Gjenbruk av masser fra dam.
- Midlertidig omlegging av sti

Tegningsnummer	Revisjon
L106	E03

- ANVISNINGER
- Koordinatsystem: ETRS89 UTM32
  - Høydesystem: NN2000
  - Ekvidistanse: 1 m

Magasin tappes ned i anleggsperioden. Søppel i nedtappet sone skal ryddes, også utenfor markert inngrepsgrense.

E03	2024-11-12	Justert inngrepsgrense	TuSta	ASO	ASO
E02	2023-02-10	For godkjenning hos myndigheter	TuSta	ASO	ASO
B01	2021-03-26	For godkjenning hos oppdragsgiver	IdaHam	TuSta	ASO

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som fremgår nedenfor. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

RÆLINGEN KOMMUNE

Målestokk (gjelder A1)
1:1000

AREALBRUKSPLAN
ÅMOTDAMMEN HOVEDDAM

Norconsult	Oppdragsnummer 5206203	Tegningsnummer L106	Revisjon E03